

NATUURPLAKBOEK NUMMER 316

Tekst en foto : JO-han Opsomer – 11 januari 2014

Als de herbergier geen bier lust, dan drinkt hij cola of koffie, wijn of een whisky.

Hij heeft de keuze en bepaalt precies zelf hoe hij zijn afkeer invult.

Als helmgras geen zout water kan verdragen dan moet het zich in allerlei bochten gaan wringen om het nabije zilte vocht te vermijden. Gaan lopen kan het niet. Meters wortel die in staat zijn om hele duinen samen te houden verplaats je niet zomaar. Waar ze boven komen, groeien er zo nieuwe spruiten aan en voor ze het goed en wel beseffen zijn ze zelf al geworteld en houden de duin nog wat beter vast.

Oppervlakkig wortelen heeft het voordeel dat contact met de zoute ondergrond vermeden wordt.

Truc twee is wat hoger staan. Daar is echter een proces aan voorafgegaan. De echte strandplanten, zoals zeeraket en vooral biestarwegras hebben het pad geëffend, of beter het strand opgehoogd. Als pioniers op de springvloedlijn hebben ze een eerste keer wat stuivend zand weten vast te houden. Is het hoopje groot genoeg om er ook wat regenwater in op te slaan, dan komt het helmgras op de proppen.

Ontspruiten uit een nabije wortel, of geplant worden door een gemeentearbeider of vrijwilliger van een natuurvereniging. Vanaf dan gaat het bergop. Er wordt meer zand opgehoopt en vaak zo hoog dat de hele jonge plant onder komt te zitten. Dat is voor helmgras niet echt een probleem, want in geen tijd steken ze toch weer de kop op, hoger en hoger. Regenwater in het zand van de jonge duin is echter kostbaar en het is steeds weer een evenwichtsoefening tussen de aanwezige voorraad hemelvocht en de persoonlijke verdamping van het helmgras.

In tijden van crisis komt het volgende wit konijn uit de hoed. De bladeren hebben twee zijden en alle huidmondjes zitten aan één kant. Die zwoele lippen verdampen het vocht, maar als de bladeren zich gaan oprollen, wordt de mond gesnoerd. Het vocht wordt op die manier op een uiterst adequate manier vastgehouden.

Wordt het zeewater echter zodanig omgezweept door een storm en overspoelt het de laagste helmgrassen, dan zijn die er aan voor de moeite. Zulk zilt geweld overleven ze niet.

Overleven kost zweet en tranen en die zijn ook zout.